წესი მცირე მწუხრისა

დიაკონისაებრ[1]

პირველ მზის დასვლისა დღესა შაბათსა, მივალს კანდელაკი და უპირატესისა მიმართ ჰყოფს თაყუანის-ცემასა, და მით აუწყებს მას, რომელ ჟამი არს დარეკისა. და მიიღებს კურთხევასა, შევალს სამრეკლოსა და დარეკს ზარსა მცირესა, და შეკრბებიან ძმანი სტოასა ეკლესიისასა.

და **მღდელი** იწყებს: **კურთხეულ არს ღმერთი ჩუენი.**

და განწესებული **მკითხველი** დაიწყებს[2]: **დიდება შენდა, ღმერთო ჩუენო, დიდება შენდა. მეუფეო ზეცათაო, წმიდაო ღმერთო.**

შემდგომად **მამაო ჩუენოსა, მღდელმან:** ასამაღლებელი.

და **მკითხველი** იტყჳს :Ⴇ: **ჟამნსა** ჩუეულებისაებრ.

ესრეთ შემდგომად სრულყოფისა და განტევებისა შევალთ ეკლესიად, და დასდგებიან თჳთეული თჳსსა ადგილსა. ხოლო უკეთუ :Ⴇ: ჟამნი

[1] გადმობეჭდილია 1899 წლის კონდაკიდან(გვ. 1-21) მცირე ტერმინოლოგიური შესწორებებით (იხ.: ტექსტის დასასრული). ჩ. ძ.
[2] დედანშია: + თქმად.

ეკლესიასა შინა ითქმოდეს და არა სტოასა შინა, მაშინ განტევება :Ⴔ: ჟამნსა ზედა არა იქმნების, არამედ მეყსეულად **მღდელმან** იწყოს[3]: **Ⴉურთხეულ არს Ⴖმერთი ჩუენი.**

Ⴃა **მკითხველი** იტყვის: **Ⴋოვედით, თაყუანის-ვსცეთ**(Ⴂ-გზის). Ⴃა მწუხრის ფსალმუნსა: **Ⴀკურთხევს სული ჩემი Ⴓფალსა,** მდაბლითა და მოკლითა ჴმითა. Ⴞოლო შემდგომად ფსალმუნისა: **Ⴃიდება, აწდა; ალილუია**(Ⴂ-გზის).

Ⴞოლო **მღდელი** კვერექსსა არა იტყვის, არამედ **მკითხველმან** თქუას: **Ⴓფალო, შეგვწყალენ**(Ⴂ-გზის). **Ⴃიდება, აწდა.** Ⴃა მეყსეულად: **Ⴓფალო, ღა-ღად-ვყავ.** Ⴃა უქცევთ მუჴლთა :Ⴃ: და ვგალობთ დასდებელსა Ⴀღდგომისა ჴმისა :Ⴂ:, პირველი მუჴლი: Ⴁ-გზის. **Ⴃიდება, აწდა. Ⴖმრთისმშობელისა;** ეგრეთვე: **Ⴌათელი მხიარული.**

Ⴜარდგომა: **Ⴓფალი სუფევს**; მუჴლი: **Ⴘეიმოსა Ⴓფალმან ძალი და გარე შეირტყა.** Ⴃა კუალად: **Ⴓფალი სუფევს.** Ⴄგრეთვე: **Ⴃა ღირს მყვენ ჩვენ, Ⴓფალო, მწუხრსა ამას.** Ⴃა მეყსეულად ვგალობთ სტიქარონსა ზედა **დასდებელსა Ⴀღდგომისასა**(Ⴀ-

[3] Ⴃედ.: + თქმად.

სა), და სხვათა **დასდებელთა Ⴖმრთის-მშობლისათა**, მსგავსად მე-Ⴂ-სა, ჩასართავითა მათითა; **დიდება, აწდა, Ⴖმრთის-მშობლისა** მათივე. Ⴄგრეთვე: **Ⴀწ განუტევე; წმიდაო Ⴖმერთო; დიდება, აწდა; Ⴖმრთის-მშობლისა** მისივე.

Ⴘემდგომად ამისა, იტყვის **მღდელი** მრჩობლსა[4] კვერექსსა [შემოკლებულად]: **Ⴘეგვწყალენ ჩუენ, Ⴖმერთო, დიდითა წყალობითა Ⴘენითა, გევედრებით, ისმინე და შეგვწყალენ.**

Ⴂუნდმან: **Ⴓფალო, შეგვწყალენ**(Ⴂ-გზის).

Ⴖმრთივ-დაცულისა ერისა ჩუენისა, და კეთილმორწმუნისა და Ⴕრისტეს-მოყვარისა მთავრობისა და მხედრობისა მისისათჳს, Ⴓფლისა მიმართ ვილოცოთ.

Ⴂუნდმან: **Ⴓფალო, შეგვწყალენ**(Ⴂ-გზის).

Ⴓწმიდესისა და უნეტარესისა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსისა, დიდისა მეუფისა, მამისა ჩუენისა (სახელი)სათჳს, პატიოსანთა მღდელთა, Ⴕრისტესმიერ დიაკონთა და ყოვლისა სამღდელოჲსა დასისა და ერისა მათისათჳს, Ⴓფლისა

[4] Ⴐედ.: მცირესა.

მიმართ ვილოცოთ.

Ⴂუნდმან: **Ⴓფალო, შეგვიწყალენ**(Ⴂ-გზის).

Ⴋერმეცა გევედრებით ყოველთა ძმათა, და ყოველთა Ⴕრისტიანეთათვის.

Ⴂუნდმან: **Ⴓფალო, შეგვიწყალენ**(Ⴂ-გზის).

Ⴀსამაღლებელი: **Ⴐამეთუ მოწყალე და კაცთმოყვარე Ⴖმერთი ხარ და Ⴘენდა დიდებასა აღვავლენთ, Ⴋამისა და Ⴛისა და Ⴜმიდისა სულისა, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.**

Ⴂუნდმან: **Ⴀმინ.** Ⴄგრეთვე: **Ⴃიდება Ⴘენდა, Ⴕრისტე Ⴖმერთო,** და განტევება მცირე; და **Ⴋრავალჟამიერ.**

ႼႤႱႨ ႣႨႣႨႱ ႫႼႳႾႰႨႱႠ, ႰႭႫႤႪ ႠႰႱ ႶႠႫႨႱ-ႧႤႥႨႱႠ, ႣႠ ႠႶႣႢႭႫႨႱ ႺႨႱႩႰႨႱႠ

Ⴘემდგომად მცირედისა მზის დასვლისა, მივალს **ႩႠႬႣႪႨႱ ႠႶႫႬႧႤႡႤႪႨ**, და ჰყოფს თაყუანის-ცემას წინაშე უპირატესისა. Ⴄსრეთ განვალს და დარეკს დიდსა ზარსა ნელიად და იტყვის **«ნეტარარიანსა»**, გინა იტყვის ფსალმუნსა :Ⴌ: ნელიად. **[Ⴍფალო, შეგვწყალენ]**(ႨႡ-გზის). Ⴃა მერმე შევალს და აღანთებს კანდელთა, და განამზადებს სასაკმევლესა. Ⴃა ესრეთ კუალად შევალს სამრეკლოსა და დარეკს ყოველთა ზართა; და მოიქცევის რაჲ ეკლესიად, აღანთებს სანთელსა სასანთლესა ზედა, და დასდგამს წინაშე სამეუფოჲსა ჴარისა. Ⴄგრეთვე ჰყოფს თაყუანის-ცემასა წინაშე მღდლისა, რომლისა არს რიგი.

Ⴞოლო **ႫႶႣႤႪႨ** დასდგების, და ჰყოფს თაყუანის-ცემასა წინაშე უპირატესისა, და შევალს და ჰყოფს თაყუანის-ცემასა(Ⴂ-გზის) წინაშე წმიდისა ჴარისა და ორთავე გუნდთა მიმართ; ხოლო **ძმანი ყოველნი მსხდომარე არიან.** Ⴃა შევალს წმიდასა შინა საკურთხეველსა, და აღიღებს Ⴍლარსა და

ემთხვევის Ჯუარსა მას, რომელ არს მას ზედა, და დაიდებს ქედსა ზედა. Ხა მიიღებს სასაკმევ-ლესა და დასდგების წინაშე წმიდისა Ꮛრაპეზისა, და დაასხამს საკმეველსა, და იტყვის ლოცვასა სასაკმევლისასა საიდუმლოდ; და ესრეთ შემოუკ-მევს გარემო წმიდასა Ꮛრაპეზსა Ჯუარის სახედ, და სრულიად სამკვეთლოსა; და, განაღებს რაჲ წმიდასა Ⴢარსა, განვალს.

Ⴞოლო **ᲙᲐᲜᲓᲔᲚᲗᲐ ᲐᲦᲛᲜᲗᲔᲑᲔᲚᲘ** მიიღებს სა-სანთლესა და დასდგების საშუალ ეკლესიისა, და იტყვის ჴმითა მაღლითა: **Ⴀღსდეგით**, ეპყრას ჴელითა სასანთლე აღნთებულითა სანთლითა, და ყოველნი აღსდგებიან.

Ⴞა განვალს **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** წმიდით Ⴢარით და ჰყოფს Ჯუარის სახესა წინაშე წმიდისა Ⴢარისა, მარ-ჯუენითა ხელითა, რომლითა უპყრია სასაკმევე-ლი. Ⴞა მოიქცევის და უკმევს ხატთა: Ⴎირველად მაცხოვრისასა და მეორედ Ⴈმრთის-მშობლისასა, და შემდეგ რიგზედ წმიდათა ხატთა, რომელნი არიან მარჯუენით და მარცხენით; მერმე უპირა-ტესსა, და ორთავე გუნდთა წესისაებრ მათისა, ხოლო **კანდელაკი** წინა უვიდოდეს სანთლითა

მღდელსა.

ჟაჟამს **მღდელი** ჰყოფს ჯუარის სახესა სასაკმევლითა და თაყუანის-სცემს მცირედ, მასთანავე ჰყოფს თაყუანის-ცემასა **კანდელაკიცა**. ჴოლო განვალს კარის-ბჭესაცა შინა და უკმევს წესისაებრ მუნ მყოფთა ძმათა, და კუალად მოიქცევის ეკლესიად, და დასდგების საშუალ ორთავე გუნდთა, გამოსახავს სასაკმევლითა ჯუარის სახესა, მხედველი აღმოსავალად, და იტყვის ჴმითა მაღლითა: **Ⴓფალო, გვაკურთხენ**. Ⴃა მეყსეულად უკმევს ხატსა მაცხოვრისასა და Ⴖმრთის-მშობლისასა, და უპირატესსა ადგილსა მისსა ზედა, და შევალს წმიდასა შინა საკურთხეველსა და დასდგების წინაშე წმიდისა Ⴒრაპეზისა, და გამოსახავს ჯუარის სახედ(Ⴚ-გზის), და შემდგომად ამისა იტყვის ესრეთ: **Ⴃიდება წმიდასა და თანაარსსა და ცხოველს-მყოფელსა და განუყოფელსა სამებასა, ყოვლადვე, აწ და მარადის და უკუნითი უკუნისამდე.**

Ⴃა იწყოს უპირატესმან წიგნის მკითხველმან: **Ⴀმინ. Ⴋოვედით თაყუანის-ვსცეთ Ⴋეუფესა Ⴖმერთსა ჩუენსა,** მდაბლად და წყნარის ჴმითა; ესრეთ

მეორედ მცირედ მომაღლოდ: **Mოვედით და თაყუანის-ვსცეთ და შეურდეთ Xრისტესა Mეუფესა Iმერთსა ჩუენსა.** Kუალად მესამედ მაღლითა ჴმითა, ესრეთ: **Mოვედით და თაყუანის-ვსცეთ და შეურდეთ თჳთ Xრისტესა, Mეუფესა და Iმერთსა ჩუენსა.** Ⴃა ესრეთ ზოგად: **Mოვედით, თაყუანის-ვსცეთ და შეურდეთ მას.** Ⴃა მეყსეულად იწყებს მაღლითა ჴმითა, ჴმასა ზედა :Ⴁ: **Ⴀკურთხევს სული ჩემი Ⴔფალსა**, არა ჩქარად, ჴმითა ტკბილითა. სხვანი ძმანიცა მასთანავე გალობენ ამას და ჩასართავსაცა: **Kურთხეულ ხარ Ⴘენ, Ⴔფალო.**

Ⴈგრეთვე გალობს მარჯვენის მჴრის მგალობელთა გუნდისა უპირატესი: **Ⴔფალო Iმერთო ჩემო, განსდიდენ ფრიად; კურთხეულ ხარ Ⴘენ, Ⴔფალო.** Ⴈგრეთვე სუბუქის ჴმითა იტყვიან სხვანი ძმანიცა მის თანა.

Ⴞოლო **მღდელი კანდელაკის** თანა განვალს წმიდისა საკურთხეველისაგან და ჰყოფენ თაყუანის-ცემასა(Ⴂ-გზის) წინაშე წმიდისა Kარისა, და მოიქცევიან და ჰყოფენ თაყუანის-ცემასა წინაშე უპირატესისა, და ესრეთ ორთავე გუნდთა მიმართ მხოლოდ, და მივალნ და დასდგებიან

თჳსსა ადგილსა.

ჴოლო შესაკრებელთა და საეროთა ეკლესიათა შინა მოქმედებს ამას **ႫႶႣႤႪႨ** Ⴔილონითა და **ႣႨႠႩႭႬႨ** სტიქრითა.

ჴოლო რაჟამს იწყონ გალობად: **Ⴗოველივე სიბრძნით ქმენ,** და **დიდება Ⴘენდა, Ⴉფალო, Ⴇომელმან ყოველივე ჰქმენ,** მაშინ **ႫႶႣႤႪႨ** მივალს წინაშე სამეუფოჲსა Ⴁარისა, Ⴍლარითა და ქუდმოხდილი დასდგების, და წარიკითხავს ლოცვათა მწუხრისათა. ჴოლო აღსრულებასა Ⴔსალმუნისასა თქვას დიდი კვერექსი: **Ⴋშვიდობით Ⴉფლისა მიმართ ვილოცოთ,** და შემდგომად კვერექსისა, ასამაღლებელი: **Ⴇამეთუ შვენის Ⴘენდა**.

Ⴂგრეთვე ვფსალმუნებთ Ⴊავითნსა ჴმასა ზედა :Ⴡ: პირველსა კანონსა: **Ⴌეტარ არს კაცი,** პირველი აღსავალი. ჴოლო მეორე და მესამე აღსავალი ითქმის ჴმასა ზედა დღისასა. Ⴘემდგომად ყოველსა ზედა აღსავალსა – **კვერექსი მცირე** და ასამაღლებელი: Ⴘემდგომად პირველისა აღსავალისა: **Ⴇამეთუ Ⴘენი არს სიმტკიცე,** შემდგომად მეორისა: **Ⴇამეთუ სახიერი და კაცთმოყვარე Ⴈმერთი ხარ.**

ჴოლო გალობდენ რაჲ მესამესა აღსავალსა,

მივალს **დიაკონი** და თანამდებსა თაყუანის-ცემასა ჰყოფს წინაშე უპირატესისა, და შევალს წმიდასა შინა საკურთხეველსა. Ⴞოლო შევალს მას თანა რიგის **მღდელიცა**, და აღიღებს **დიაკონი** სტიქარსა თჳსსა და Ⴍლარსა, მიიღებს მღდლისაგან კურთხევასა, და ამბორს უყოფს მარჯვენესა მისსა, შეიმოსს სტიქარსა ჩუეულებისაებრ, და იტყვის უკანასკნელსა კვერექსსა; და **მღდელი** ასამაღლებელსა: **Ⴐამეთუ Ⴘენ ხარ Ⴖმერთი ჩუენი**.

Ⴘემდგომად აღსრულებისა ჩუეულებრისა Ⴔსალმუნებისა, ჰყოფს **კანანარხი** თაყუანის-ცემასა, და იტყვის ჴმასა Ⴎარაკლიტონისასა, ანუ სათთველოსასა.

Ⴞოლო ჩუენ ვგალობთ: **Ⴓფალო, ღაღად-ვყავ**, რომელიცა ჴმა Ⴎარაკლიტონისა დახვდეს.

Ⴞოლო **მღდელი** დასდგების ჩუეულებრსა ადგილსა. Ⴃა რაჟამს იწყონ თქმად: **Ⴓფალო, ღაღად-ვყავ**, მაშინ აკმევს მღდელი, ანუ **დიაკონი,** ვითარცა არს ჩუეულება, და ჰყოფს თაყუანის-ცემასა წინაშე უპირატესისა.

Ⴞოლო ჩუენ უქცევთ მუჴლთა ათთა, და ვიწყებთ მუხლითგან: **Ⴂამოიყვანე საპყრობილით სული ჩე-**

მი. Ծა ითქმის დასდებელი აღდგომისა ჴმისა :Ⴂ: და აღმოსავლური :Ծ: და სათთვეოჲსა წმიდისა :Ⴂ: **Ծიდება, წმიდისა,** უკუეთუ აქუნდეს, ხოლო უკეთუ არა აქუნდეს: **დიდება, აწდა; Ⴖმრთისმშობლისა,** ჴმისა მდგომარისა. Ծა ოდეს ითქმის მუჴლი: **Ⴕამეთუ განძლიერდა ჩუენ ზედა წყალობა Ⴋისი,** და გალობენ ორნივე გუნდნი ერთად, მაშინ **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** ჰყოფს თაყუანის-ცემასა წინაშე უპირატესისა, და შევალს წმიდასა შინა საკურთხეველსა და შეიმოსს Ⴔილონსა, და ჩუენ ვიტყვით რაჲ **დიდებასა,** მეყსეულად ჰყოფს გამოსვლასა და განაღებს წმიდასა Ⴗარსა; წინა უვიდოდინ ორნი სანთელნი, და **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘᲐ** ეპყრას სასაკმევლეჲ, და შეუდგეს **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** Ⴔილონ-ჩაშვებით.

Ⴠოლო **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** დასდგების პირის-პირ წმიდისა Ⴗარისა. Ծა **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ** დასდგების მარჯვენით მღდლისა, მოიდრეკს თავსა მცირედ, ეპყრას Ⴍლარი თჳსი სამითა თითითა მარჯვენისა ჴელისაჲთა, და იტყჳს საიდუმლოდ, მხოლოდ სასმენელად მღდლისა: **Ⴍფლისა მიმართ ვილოცოთ.**

Ⴠოლო **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** იტყჳს საიდუმლოდ ლოცვასა: **Ⴋწუხრი, დილეულ და სამხრად.**

Ⴃა შემდგომად ლოცვისა, აღემართების და იტყჳს **ႻႨႠႩႭႬႨ** წინაშე მღდლისა, მაჩვენებელი ერთად აღმოსავალად Ⴍლარითა: **Ⴘკურთხე, მეუფეო, წმიდა Ⴏესავალი.**

Ⴃა **ႫႻႻႤႪႨ** აკურთხევს აღმოსავალად და იტყჳს: **Ⴉურთხეულ არს Ⴏესავალი წმიდათა Ⴏენთა, Ⴍფალო.**

ႣႨႠႩႭႬႨ მივალს და უკმევს წმიდასა ხატსა, მყოფსა ადგილსა უპირატესისასა, და თჳთ უპირატესსა, და კუალად დასდგების ადგილსა თჳსსა, რომელსა პირველ მდგომარე იყო, და მოიცდის ვიდრემდის აღსრულდება **აწდა**.

Ⴞოლო აღესრულოს რაჲ **აწდა,** მოვალს **ႻႨႠႩႭႬႨ** საშუალ და გამოსახავს Ⴟუარსა სასაკმევლითა, და იტყჳს: **სიბრძნით აღემართენით.**

Ⴃა ჩუენ ვგალობთ: **Ⴌათელი მხიარული წმიდისა დიდებულისა.**

Ⴞოლო **ႫႩႨႧႾႭႵႪႬႨ** აღიღებენ სასანთლეთა და მივლენ ვიდრე წმიდისა Ⴉარისა.

ႣႨႠႩႭႬႨ შევალს შინაგან წმიდასა საკურთხეველსა და უკმევს წმიდასა Ⴒრაპეზსა.

Ⴞოლო **ႫႻႻႤႪႨ** თაყუანის-სცემს წინაშე წმიდ-

ისა ჴარისა და ამბორს უყოფს მას, შევალს და დაიხშვიან წმიდანი ჴარნი.

Ⴘემდგომად დასრულებისა **Ⴙათელი მხიარულისა,** იტყჳს **ႣႨႠႩႭႬႨ: Ⴜოხედენ.**

ႫႣႣႤႪႫႠႬ: Ⴋშჳდობა ყოველთა.

Ⴁა კუალად **ႣႨႠႩႭႬႫႠႬ: სიბრძნით, მოხედენ.**

Ⴟოლო **ႩႠႬႠႬႠႰႾႨ** თაყუანის-ცემასა ჰყოფს უპირატესისა მიმართ[5], იტყჳს წარდგომასა და მუჴლებსა.

Ⴟოლო **ႫႢႠႪႭႡႤႪႬႨ** გალობენ წარდგომასა დღისასა ჴმასა ზედა :Ⴚ: **Ⴍფალი სუფევს, შუენიერება შეიმოსა;** მუჴლი: **Ⴘეიმოსა Ⴍფალმან ძალი და გარე შეირტყა; მუჴლი: Ⴁა რამეთუ დაამყარა სოფელი, რაჲთა არა შეიძრას;** მუჴლი: **სახლსა შენსა შუენის სიწმიდე, Ⴍფალო, სიბრძნესა შინა დღეთასა;** და კუალად: **Ⴍფალი სუფევს, შუენიერება შეიმოსა.**

Ⴟოლო **ႼႨႢႬႨႱ ႫႩႨႧႾႥႤႪႱႠ** აქუნდეს ჴელნი მოჭდომილ მკერდსა ზედა თჳსსა და მდგომარე იყოს საშუალ ეკლესიისა, ელოდეს დასრულებასა წარდგომისასა და ჰყოს თაყუანის-ცემაჲ და მი-

[5] ბედ.: უპირატესისად.

ვიდეს თჳსსა ადგილსა.

Ⴘერმე მოვალს **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ** და იტყჳს კვერექსსა: **Ⴡთქუათ ყოველთა.**

ᲛᲦᲓᲔᲚᲛᲐᲜ ასამაღლებელი: **Ⴐამეთუ მოწყალე.**

Ⴘემდგომად ასამაღლებელისა იტყჳს უპირატესი, ანუ დამწყებელი **ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲘ**: **Ⴃა ღირს მყვენ ჩუენ, Ⴍფალო, მწუხრსა ამას.**

Ⴃა თქუას კუალად **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲛᲐᲜ: Ⴑღუსრულოთ სამწუხრო ვედრებაჲ ჩუენი Ⴍფალსა.**

ᲛᲦᲓᲔᲚᲛᲐᲜ ასამაღლებელი: **Ⴐამეთუ სახიერი და კაცთმოყვარე Ⴖმერთი ხარ.** Ⴂგრეთვე: **Ⴋშვდობა ყოველთა.**

ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲛᲐᲜ: Ⴇავნი ჩუენნი Ⴍფალსა მოუდრიკნეთ.

Ⴃა იტყჳს **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** ლოცვასა საიდუმლოდ, ხოლო ასამაღლებელსა ჴმით: **Ⴈყავნ სიმტკიცე სუფევისა Ⴘენისა.** Ⴃა განვალს მღდელი **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘᲗᲣᲠᲗ** ჩრდილოეთით კარით, წინა უვიდოდენ მათ ორნი სასანთლენი, და დიაკონი სასაკმეველითა.

Ⴞოლო ჩუენ შეუდგებით და ვგალობთ დასდებელსა ტაძრისასა, და მივალთ სტოასა შინა. Ⴃა ესრეთ უკმევს **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ** წმიდათა ხატთა, და უპი-

რატესსა, და გუნდთა წესისაებრ, და დასდგების თჳსსა ადგილსა.

Შემდგომად აღსრულებასა დასდებელისასა: **Დიდება, აწდა; Ღმრთის-მშობელისა.**

ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ იწყებს სასმენელად ყოველთა ლოცვასა ამას: **Აცხოვნე, Ღმერთო, ერი Შენი, და აკურთხე სამკვდრებელი Შენი,** ესრეთ ვიდრე ბოლომდის.

ᲛᲒᲐᲚᲝᲑᲔᲚᲗᲐ: Უფალო, შეგვიწყალენ(Ⴂ).

Ღმრთივ-დაცულისა ერისა ჩუენისა, და კეთილმორწმუნისა და Ქრისტეს-მოყვარისა მთავრობისა და მხედრობისა მისისათჳს, Უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

ᲛᲒᲐᲚᲝᲑᲔᲚᲗᲐ: Უფალო, შეგვიწყალენ(Ⴊ).

Უწმიდესისა და უნეტარესისა, სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქისა, მცხეთა-თბილისის მთავარეპისკოპოსისა, დიდისა მეუფისა, მამისა ჩუენისა (სახელი)სათჳს, პატიოსანთა მღდელთა, Ქრისტესმიერ დიაკონთა და ყოვლისა სამღდელოჲსა დასისა და ერისა მათისათჳს, Უფლისა მიმართ ვილოცოთ.

ᲛᲒᲐᲚᲝᲑᲔᲚᲗᲐ: Უფალო, შეგვიწყალენ(Ⴌ).

Მერმეცა ვევედრნეთ, რაჲთა დაიცვას Უფალმან

Ⴖმერთმან ქალაქი ესე და წმიდა ესე მონასტერი(ანუ ეკლესია), და ყოველნი ქალაქნი და სხვ.

ႫႢႠႪႭႡႤႪႧႠ: Ⴓფალო, შეგვწყალენ(Ⴂ-გზის).

Ⴋერმეცა ვევედრნეთ, რაჲთა შეისმინოს Ⴓფალმან Ⴖმერთმან ჴმაჲ ვედრებისა ჩუენ ცოდვილთა ამათ, და შეგვწყალნეს ჩუენ.

ႫႢႠႪႭႡႤႪႧႠ: Ⴓფალო, შეგვწყალენ(Ⴂ-გზის).

Ⴘემდგომად ამისა, ასამაღლებელი **ႫႶႣႤႪႫႠႬ: Ⴘეისმინე ჩუენი, Ⴖმერთო, Ⴋაცხოვარო ჩუენო.**

ႫႢႠႪႭႡႤႪႧႠ: Ⴀმინ.

Ⴉუალად **ႫႶႣႤႪႫႠႬ: Ⴋშჳდობა ყოველთა.**

ႣႨႠႩႭႬႫႠႬ თქუას: **Ⴇავნი ჩუენნი Ⴓფალსა მოუდრიკნეთ.** Ⴃა ყოველთა თავი მოიდრიკონ.

Ⴞოლო **ႫႶႣႤႪႨ**, მხედველი აღმოსავალად, წარიკითხავს ლოცვასა მაღლითა ჴმითა: **Ⴋეუფეო მრავალმოწყალეო, Ⴓფალო Ⴈესო Ⴕრისტე, Ⴖმერთო ჩუენო.**

Ⴃა შემდგომად აღსრულებისა, ვიტყვით ჩუენ: **Ⴀმინ.** Ⴃა ესრეთ აღემართებიან. Ⴃა ითქმის **დასდებელი** Ⴀღდგომისა.

Ⴃა შევალთ ეკლესიასა შინა, და წინა უძღვით მღდელსა სასანთლებით. Ⴈგრეთვე ითქმის

შემდგომი **დასდებელი** Ⴀღდგომისა ალფავიტი-სა რიგისამებრ. Ⴄგრეთვე ვიტყვით ჩასართავთა ამათ:

Ⴀ) **Ⴓფალი სუფევს, შუენიერებაჲ შეიმოსა.**

Ⴁ) **Ⴃა რამეთუ დაამყარა სოფელი, რაჲთა არა შეიძრას.**

Ⴂ) **სახლსა Ⴘენსა შუენის სიწმიდე, Ⴓფალო, სიგრძესა შინა დღეთასა. Ⴃიდება, აწდა; Ⴖმრთის-მშობელისა.**

Ⴃა დავდგამთ სასანთლეთა ამიერ და იმიერ, წინათვე განმზადებულისა სკამისა, რომელსა ზედა მდებარე არს ხორბალი, და ხუთნი პურნი ლანკანსა ზედა, ვითარ-იგი გუაქუს ჩუეულებაჲ მოღებად ეკლესიასა შინა; ხოლო ორითვე მჴრით ორი ჭურჭელი აღვსებული: Ⴄრთი უკუე ღვინითა, ხოლო მეორე ზეთითა. Ⴃავდგამთ ღვინოსა მარცხენით, ხოლო ზეთსა მარჯუენით.

Ⴄსრეთ იტყვის **ᲣᲞᲘᲠᲐᲢᲔᲡᲘ: Ⴀწ განუტევე**, და **ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲛᲐᲜ: Ⴜმიდაო Ⴖმერთო.**

Ⴘემდგომად **Ⴋამაო ჩვენოსა**, ასამაღლებელი: **Ⴐამეთუ Ⴘენი არს სუფევა.**

Ⴃა ჩუენ ვიტყვით ტროპარსა Ⴖმრთის-მშობ-

ლისასა, ჴმა :Ђ: **Იმრთისმშობელო Ӿალწულო, გიხაროდენ**(Ⴚ-გზის).

Ӝაშინ **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ** მიიღებს მღდლისაგან კურთხევასა და უკმევს Ӿუარის სახედ გარემოს სკამისა, ეგრეთვე უპირატესსა მხოლოდ ადგილსა ზედა მისსა და მღდელსა, და კუალად პურსა მასვე მხოლოდ წინაკერძო.

Ђა იტყვის ლოცვასა **ᲣᲞᲘᲠᲐᲢᲔᲡᲘ**, ანუ მღდელი ჴმამაღლად: **Ⴓფალო Ⴈესო ქრისტე, Იმერთო ჩუენო, Ӿომელმან აკურთხენ ხუთნი პურნი, და ხუთ ათასნი განაძღენ.** Ђა აღიღებს ერთსა პურსა, ზემოთ მდებარესა, და დასახავს მით Ӿუარსა სხვათა მათ ზედა პურთა, და რაჟამს თქვას: **Ⴘენ აკურთხე,** – და უჩვენებს მარჯვენითა ჴელითა პურსა, – **პურნი ესე**(ესრეთვე ხორბალსა და ღვინოსა და ზეთსა), **ხორბალი, ღვინოჲ და ზეთი.**

Ђა შემდგომად ლოცვის აღსრულებისა და ამინისა, ითქმის: **Ⴈყავნ სახელი Ⴓფლისა კურთხეულ ამიერითგან და უკუნისამდე**(Ⴚ-გზის), ჴმასა ზედა :Ђ:-სა; ეგრეთვე ფსალმუნი :ЂႺ: **Ӭაკურთხო Ⴓფალი ყოველსა ჟამსა**, და წარიკითხვის იგი,ვიდრე სიტყუადმდე: **Ⴖრა ნაკლულევან იქმენ ყოვ-**

ლისაგან კეთილისა.

Ხოლო **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** მივალს და დასდგების წინაშე სამეუფოჲსა Ⴂჭისა, მხედველი დასავალად, და შემდგომად ფსალმუნის აღსრულებისა იტყჳს: **Ⴉურთხევა Ⴓფლისა თქუენ ზედა.**

Ნა **ᲛᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲚᲛᲐᲜ: Ჩმინ**, და იტყვის დასაბამსა საკითხავისასა.

Ნა **ᲛᲦᲓᲔᲚᲛᲐᲜ: Ზოცვითა წმიდათა მამათა ჩუენთათა.**

Ნა განიჴდიან **ᲛᲦᲓᲔᲚᲘ** და **ᲓᲘᲐᲙᲝᲜᲘ** სამღდელოსა შესამოსელსა, და გამოვლენ და ესრეთ დასდგებიან ყოველნი თჳს-თჳსსა ადგილსა.

Ხოლო შემდგომად საკითხავისა დიდისა **საქმეთა წმიდათა მოციქულთათა,** განვალს **ᲛᲜᲐᲗᲔ** და რეკს მხოლოდ დიდსა ზარსა ხანგძლივ, და შემდგომ – ყოველთა ზართა ერთბამად.

Ხოლო აღდგების **ᲨᲞᲘᲠᲐᲢᲔᲡᲘ,** და ყოველნი ძმანი, და იწყებენ: **Ჩმინ. Ნიდება მაღალთა შინა Ⴖმერთსა, და ქუეყანასა ზედა მშჳდობა, და კაცთა შორის სათნოება**(Ⴂ-გზის). Ⴂგრეთვე იტყვის: **Ⴓფალო, ბაგენი ჩემნი აღახვენ და პირი ჩემი უთხრობდეს ქებულებასა Ⴘენსა**(Ⴂ-გზის). Ნა ითქ-

მის **ექუს-ფსალმუნი** მშვიდად და წყნარის ჴმითა. Ⴘემდგომად სამისა ფსალმუნისა: **Ⴃიდება, აწდა, ალილუია**(Ⴂ-გზის); **Ⴓფალო, შეგვწყალენ**(Ⴂ-გზის); **დიდება, აწდა. Ⴖმერთო ცხოვრებისა ჩემისაო.**

Ⴋაშინ **ႫႶႣႤႪႨ** Ⴍლარით, ზოგი ჩაიცვამს Ⴔილონსაც, გამოვალს, და დასდგების წინაშე წმიდისა Ⴉარისა ქუდმოხდილი და წარიკითხავს ლოცვებსა ცისკრისასა. Ⴃა ოდესცა აღსრულდე-ბა **ექუს-ფსალმუნი, დიდება, აწდა, ალილუია**(Ⴂ-გზის), იტყვის დიდსა კვერექსსა: **Ⴋშვიდობით Ⴓფლისა მიმართ ვილოცოთ,** და ასამაღლებელ-სა: **Ⴏამეთუ შუენის Ⴘენდა**. Ⴘემდგომად ასამაღ-ლებელისა შევალს და დასდგების თჳსსა ადგილ-სა.

Ⴞოლო განწესებული **ႩႠႬႠႬႠႰႾႨ**, რომელსა უთქვამს წარდგომა მწუხრსა ზედა, ჰყოფს თა-ყუანის-ცემასა წინაშე უპირატესისა და იტყვის: **Ⴖმერთი, Ⴓფალი,** მისის მუჴლებითა ჴმასა ზედა რიგისასა.

Ⴃა ითქმის **ტროპარი** აღდგომისა(Ⴂ-გზის), **დიდება, წმიდისა მის დღისა, აწდა, Ⴖმრთის-მშო-ბელისა,** ჴმისაებრ ტროპარისა წმიდისა, უკეთუ

აქუნდეს; ხოლო უკეთუ არა აქუნდეს: **Ⴃიდება, აწდა, Ⴖმრთის-მშობელისა** მდგომარისა ჴმისა.

Ⴃა მეყსეულად გუნდი იტყვის: **Ⴓფალო, შეგჳწყალენ**(Ⴂ-გზის). **Ⴃიდება Ⴋამასა და Ⴛესა და Ⴜმიდასა სულსა.**

Ⴞოლო **მკითხველმან: Ⴀწდა,** და ფსალმუნებს კანონსა: **Ⴀღგიარო Ⴘენ, Ⴓფალო, ყოვლითა გულითა ჩემითა.**

Ⴘემდგომად აღსრულებისა თჳთოეულისა კანონისა ფსალმუნებისა, მოვალს **მღდელი** წინაშე წმიდისა Ⴉარისა და იტყვის **მცირესა კვერექსსა** და ასამაღლებელსა, ვითარცა არს ჩუეულება.

Ⴃა ითქმის **წარდგომა პირველი** და შემდგომ ჩასართავი: **Ⴀღდეგ, Ⴓფალო Ⴖმერთო ჩემო, ამაღლდინ ჴელი Ⴘენი, და ნუ დაივიწყებ გლახაკთა Ⴘენთა სრულიად**, და მე-Ⴅ მუჴლი. **Ⴃიდება, აწდა, Ⴖმრთის-მშობელისა**, და მერმე წარიკითხვის საკითხავი სახარების განმარტებიდგან. Ⴄგრეთვე: **Ⴉანონი** და **წარდგომა მეორე**. Ⴙასართავი: **Ⴀღგიარო Ⴘენ, Ⴓფალო, ყოვლითა გულითა ჩემითა, და მიუთხრა მე ყოველი საკვირველება Ⴘენი. Ⴃიდება, აწდა, Ⴖმრთისმშობლისა** მისივე, და საკითხავი. Ⴃა

ითქმის **ნეტარარიანი,** ჴმასა ზედა :Ґ:, რომელსა ზედა აკმევს **მღდელი**.

Ґგრეთვე იგალობების ტროპარნი: **Ⴞუნდნი ან-გელოზთანი;** იპაკოჲ ჴმისა, და საკითხავი. Ґგრ-ეთვე: Ⴜღსავალნი ჴმისა.

Ⴜმათ ზედა განვალს **ႩႠႬႣႤႪႧႠ ႠႺႫႬႨႧႤႡႤႪႨ** და დარეკს.

Ⴟოლო **ႫႺႣႤႪႨ** და **ႣႨႠႩႭႬႨ** შევლენ საკურთხ-ეველსა, და შეიმოსებიან ჩუეულებისაებრ, და **ႣႨႠႩႭႬႨ** იტყვის: **Ⴘოხედენ, სიბრძნით.**

Ⴟოლო **ႩႠႬႠႬႠႰႾႨ** იტყვის წარდგომასა ჴმისასა ფსალმუნისაგან Ⴃავითისა.

Ⴘემდგომად დასრულებისა წარდგომისა, **ႣႨႠ-ႩႭႬႫႠႬ: Ⴓფლისა მიმართ ვილოცოთ.**

ႫႺႣႤႪႫႠႬ: Ⴕამეთუ წმიდა ხარ Ⴘენ, Ⴓფალო Ⴖმერთო ჩუენო.

ႫႢႠႪႭႡႤႪႧႠ: Ⴀმინ.

ႩႠႬႠႬႠႰႾႫႠႬ: Ⴗოველი სული აქებდით Ⴓფალსა.

Ⴑუჴლი: **Ⴀქებდით Ⴖმერთსა წმიდათა შორის Ⴋისთა, აქებდით Ⴋას სამყაროთა ძალისა Ⴋისისა-თა.**

Ⴟოლო **ႣႨႠႩႭႬႨ** იტყვის: **Ⴖირს-ყოფად ჩუენდა**

სმენად წმიდისა სახარებისა, უფალსა ღმერთსა ჩუენსა ვევედრნეთ.

მგალობელთა: უფალო, შეგვიწყალენ(Ⴂ-გზის).

დიაკონმან: სიბრძნით აღემართენით და ისმინეთ წმიდა სახარება.

მღდელმან: მშჳდობა ყოველთა.

მგალობელთა: სულისაცა შენისა თანა.

შემდგომად ამისა **მღდელი** აჴსენებს სახელსა მახარებლისასა, რომლისა არს სახარება.

მგალობელთა: დიდება შენდა, უფალო, დიდება შენდა.

დიაკონმან: მოხედენ.

და წარიკითხოს **მღდელმან** სახარებაჲ აღდგომისა.

შემდგომად წარკითხვისა, **მგალობელთა** კუალად: **დიდება შენდა, უფალო, დიდება შენდა.** მერმე ითქმის: **აღდგომა ქრისტესი,** და **ფსალმუნი :Ⴌ:**

ხოლო ამას რაჲ იტყოდენ, გამოვალს **მღდელი** წმიდით კარით სახარებითა, ეპყრას პირისპირ მკერდისა თჳსისა. და მას წინა უვიდოდენ ორივე მჴრით ორნი სასანთლენი სანთლითა, ხოლო აქუნდეს ფილონნი ჩაშვებით გრძლად, და

დასდგების საშუალ ეკლესიისა. Ⴀღიპყრას წმიდა სახარებაჲ ჴელითა მკერდსა ზედა მიყრდნობით, ხოლო ორნი სასანთლენი ორითვე მჴრით ამიერ და იმიერ.

Ⴃა მოვალს **უპირატესი** მხოლოდ და ჰყოფს თაყუანის-ცემასა ორსა, და ემთხვევის სახარება-სა, და კუალად ჰყოფს თაყუანის-ცემასა ერთსა. Ⴀრა ვიდრე მიწადმდე ჰყოფს თაყუანის-ცემასა, არამედ მცირედ მოიხრის თავსა, ვიდრემდის ჴელი დასწუდეს მიწად, ვინაჲთგან **კვირიაკეთა და საუ-ფლოთა დღესასწაულთა და სრულიად Ⴄრგასისთა შინა არა იქმნების თაყუანის-ცემა მუჴლითა.**

Ⴞოლო რაჟამს თაყუანის-სცეს **უპირატესმა** სახარებასა, ჰყოს მარცხენით გუნდისა Ⴟუარ-ის სახედ თაყუანის-ცემა, და მარჯვენითცა მს-გავსადვე, და მოვიდეს თჳსსა ადგილსა.

Ⴄგრეთვე ძმანი ყოველნი მივლენ ორ-ორნი წე-სისაებრ მათისა, და მსგავსადვე ჰყოფენ პირვე-ლად ორსა თაყუანის-ცემასა და ემთხვევიან წმიდასა სახარებასა, და შემდგომად – ერთსა თაყუანის-ცემასა და უპირატესსაცა თაყუანის-სცემენ.

Ⴞოლო აღესრულოს რაჲ თაყუანის-ცემა სახარებისა, და ფსალმუნი :Ⴌ:, ითქმის: **Ⴃიდება, Ⴋოციქულთა ვედრებითა, აწდა; მეოხებითა Ⴖმრთის-მშობელისათა;** ეგრეთვე: **Ⴘიწყალე მე, Ⴖმერთო, დიდითა წყალობითა Ⴘენითა,** და შემდგომად გერი Ⴀღდგომისა, ჴმა :Ⴄ: **Ⴀღდგა რაჲ Ⴈესო განთიად, ვითარცა თქუა პირველად.**

Ⴘემდგომად მთხვევისა, **მღდელი** სახარებითა გადასწერს ძმათა Ⴟუარსა და შევალს წმიდასა შინა საკურთხეველსა.

Ⴞოლო **დიაკონი** იტყვის ჩუეულებრ ადგილსა ზედა ლოცვასა: **Ⴀცხოვნე, Ⴖმერთო, ერი Ⴘენი.**

Ⴞოლო ჩუენ: **Ⴓფალო, შეგვწყალენ**(ႨႡ).

Ⴋღდელმან ასამაღლებელი: **Ⴜყალობითა და მოწყალებითა.**

Ⴃა შემდგომად **ამინისა** იწყების ძლის-პირი Ⴀღდგომის კანონისა, და ითქმის კანონი Ⴀღდგომისა ძლის-პირითა, მუჴლი :Ⴃ: და Ⴟუარ-აღდგომისა, მუჴლი :Ⴂ: და Ⴖმრთის-მშობელისა, მუჴლი :Ⴂ: და თთუჱნისა, მუჴლი :Ⴃ:

Ⴞოლო პირველი დასდებელის ჩასართავი: **Ⴃიდება, Ⴓფალო, წმიდასა Ⴀღდგომასა Ⴘენსა.** Ⴄგრეთვე,

ჩასართავნი Ⴀღდგომის გალობისა წერილ არიან წიგნსა შინა ძლის-პირთასა.

Ⴃა შემდგომად აღსრულებისა მე-Ⴂ-სა გალობისა, **დიაკონმან** სთქუას **კვერექსი მცირეჲ.**

Ⴃა **მღდელმან** ასამაღლებელი შიგნით საკურთხეველით: **Ⴐამეთუ Ⴘენ ხარ Ⴖმერთი ჩუენი.** Ⴃა აღიჴდის **მღდელი** შესამოსელსა და მივალს და დასდგების ჩუეულებრსა ადგილსა. Ⴄგრეთვე: კონდაკი და წარდგომა, სათთველოჲსა წმიდისა და საკითხავი.

Ⴘემდგომად მე-Ⴅ-სა გალობისა, **დიაკონმან** თქუას **კვერექსი** წინაშე წმიდისა Ⴉარისა.

Ⴃა **მღდელმან** ასამაღლებელი: **Ⴐამეთუ Ⴘენ ხარ Ⴋეუფე მშჳდობისა.**

Ⴄგრეთვე: Ⴉონდაკი Ⴀღდგომისა, და იკოსი, და კითხვა სჳნაქსარისა.

Ⴞოლო უწყებულ იყავნ ესეცა, რამეთუ: Ⴋარადის, შემდგომად აღსრულებისა მე-Ⴡ-სა გალობისა, რაჟამს გვენებოს დაწყება მე-Ⴇ-სა გალობისა, ჰყოფენ ყოველნივე თაყუანის-ცემასა ერთბამად, და იტყვიან: **Ⴅაქებთ, ვაკურთხევთ, თაყუანის-ვსცემთ Ⴓფალსა.**

Ⴄგრეთვე: ძლის-პირი მე-Ⴡ-სა გალობისა. Ⴞოლო **მღდელი** და **დიაკონი** შეიმოსებიან ჩუეულებისაებრ, და შემდგომად აღსრულებისა :Ⴡ: გალობისა, **დიაკონი** უკმევს წმიდასა Ⴒრაპეზსა და იტყვის: **Ⴖმრთის-მშობელსა Ⴃედასა Ⴌათლისასა გალობით ვადიდებდეთ.**

Ⴃა ჩუენ ვიტყვით მე-Ⴇ-სა გალობასა ზედა ჴმამაღლად: **Ⴀდიდებს სული ჩემი Ⴓფალსა,** და **Ⴓპატიოსნესსა ქერუბიმთასა;** და ჰყოფენ თაყუანის-ცემასა მცირედ.

Ⴋღდელმან, ანუ **დიაკონმან,** უკმიოს წმიდასა საკურთხეველსა და სრულიად ეკლესიასა და ძმათა.

Ⴘემდგომად მე-Ⴇ-სა გალობისა, მოიქცევის და მისცემს სასაკმეველსა, და იტყვის **მცირესა კვერექსსა,** და ასამაღლებელსა **მღდელი: Ⴐამეთუ Ⴘენ გიგალობენ ყოველნი ძალნი ცათანი.**

Ⴄგრეთვე იტყვის **დიაკონი: Ⴜმიდა არს Ⴓფალი Ⴖმერთი ჩუენი,** ჴმასა ზედა მდგომარესა, მუჴლი :Ⴀ: **Ⴐამეთუ წმიდა არს Ⴓფალი Ⴖმერთი ჩუენი.** Ⴋუჴლი :Ⴁ: **Ⴃა ყოველსა ერსა ზედა Ⴖმერთი ჩუენი.**

Ⴋღდელი დგას ჩუეულებრსა ადგილსა.

Ⴘემდგომად ამისა: **Ⴂანმანათლებელი** Ⴀღდგომისა; ეგრეთვე: **Ⴃიდება, წმიდისა,** უკეთუ აქუნდეს, **აწდა, Ⴖმრთის-მშობელისა** Ⴀღდგომისა.

Ⴀქებდითსა ზედა: **Ⴗოველი სული აქებდით Ⴓფალსა,** ჴმასა ზედა დღისასა.

Ⴞოლო აღვიღებთ მუჴლთა :Ⴂ: და ითქმის **დასდებელი** რვა-ჴმათა Ⴎარაკლიტონიდგან, Ⴀღდგომისა :Ⴃ:

Ⴞოლო თქუმასა ზედა: **Ⴗოველი სული აქებდით Ⴓფალსა,** შეკრბებიან ორნივე **ႢႳႬႣႨ** ერთბამად და ჩაურთავენ ჩასართავთა ამათ:

Ⴀ) **Ⴀღდეგ, Ⴓფალო Ⴖმერთო ჩემო, ამაღლდინ ჴელი Ⴘენი, და ნუ დაივიწყებ გლახაკთა Ⴘენთა სრულიად.**

Ⴂ) **Ⴀღგიარო Ⴘენ, Ⴓფალო, ყოვლითა გულითა ჩემითა, და მიუთხრა მე ყოველი საკვირველებაჲ Ⴘენი. Ⴃიდება, გერი** სახარებისა რიგისა, **აწდა, Ⴖმრთის-მშობელისა,** ჴმა :Ⴂ: **Ⴓმეტესად კურთხეულ ხარ შენ, ყოვლად-წმიდაო Ⴖმრთის-მშობელო Ⴕალწულო. Ⴃიდება მაღალთა შინა** გრძლად.

Ⴄგრეთვე: **Ⴒროპარი** Ⴀღდგომისა ერთი ორთაგანი, ჴმა :Ⴀ: **Ⴃღეს ცხოვრება არს ყოვლისა**

სოფლისა; ანუ ჴმა :Ⴄ: **Ⴀღდეგ საფლავისაგან და ჯოჯოხეთისა საკრველნი შემუსრენ.**

Ⴄგრეთვე იტყვის **მღდელი** კვერექსსა, ანუ **დიაკონი: Ⴘეგვიწყალენ ჩუენ, Ⴖმერთო,** და ასამაღლებელი: **Ⴕამეთუ მოწყალე და კაცთმოყვარე Ⴖმერთი ხარ.**

Ⴋერმე: **Ⴀღუსრულოთ საცისკრო ვედრებაჲ.**

Ⴀსამაღლებელი: **Ⴕამეთუ Ⴖმერთი წყალობისა და მოწყალებისა ხარ.**

Ⴋღდელმან: Ⴋშვდობა ყოველთა.

Ⴋგალობელთა: სულისაცა შენისა თანა.

Ⴃიაკონმან: Ⴇავნი ჩუენნი Ⴓფალსა მოუდრიკნეთ.

Ⴋღდელმან: Ⴊოცვა საიდუმლო; ეგრეთვე ასამაღლებელი: **Ⴕამეთუ Ⴘენი არს მოწყალება.**

Ⴘემდგომად ამისა: **სიბრძნით.**

Ⴋგალობელთა: Ⴉვაკურთხენ.

Ⴋღდელმან: Ⴐომელი კურთხეულ არს Ⴕრისტე Ⴖმერთი ჩუენი.

Ⴃა **მგალობელთა: Ⴀმინ. Ⴃაამტკიცე, Ⴖმერთო.**

Ⴘემდგომად ამისა **მღდელმან: Ⴗოვლად-წმიდაო Ⴖმრთის-მშობელო.**

ჟგალობელთა: Ⴓპატიოსნესსა, და შემდგომი ჩუეულებისაებრ, და განტევება. Ⴑა **მრავალჟამიერ;** და ჟამნი :Ⴜ: და აღესრულების განტევება.

Ⴘვენის უწყებაჲ ამისი: Ⴕაჟამს აქუნდეს სადიდებელი(გადიდებსი), და ითქუმოდეს ფსალმუნი: **Ⴜქებდით სახელსა Ⴓფლისასა,** და **Ⴜლუარებდით Ⴓფალსა,** მაშინ დავდგამთ ანალოღიასა საშუალ ეკლესიისა, და მას ზედა დავასვენებთ ხატსა დღესასწაულისასა – საუფლოსა დღისასა, ანუ Ⴖმრთის-მშობელისასა, ანუ წმიდისასა.

Ⴑა შეიმოსების **ႸႼႨႰႠႲႤႱႨ,** და ყოველნი **ႫႶႣႤႪႬႨ** Ⴔილონითა ჩუეულებისაებრ. Ⴑა გამოვლენ საკურთხევლით განღებულით სამეუფოჲთ Ⴉარით, და დასდგებიან ორთავე მჴრით გარემოს ანალოღიისა, და განუყოფს უპირატესი მღდელთა და ეკლესიასა შინა მდგომარეთა ერთა სანთელსა.

Ⴘემდგომად განყოფისა მოიღებს სასაკმევლესა, და უძღვის მას **ႣႨႠႩႭႬႨ** აღნთებულითა სანთლითა, და უკმევს პირველად ანალო-

ღიასა ზედა ხატსა Ⴟუარის სახედ, და შევალს საკურთხეველსა შინა და მუნ წმიდასა Ⴒრაპეზსა და საკურთხეველსა უკმევს სრულიად, და ეკლესიასა შინა – წმიდათა ადგილთა და ხატთა სრულიად, და მარჯუენით გუნდთა მგალობელთა, და მარცხენით; შემდგომად მივალს და უკმევს მდგომარეთა ერთა სრულიად, და კუალად წმიდასა Ⴗარსა, და მხოლოდ ორთა ხატთა – Ⴕრისტესსა და Ⴇმრთის-მშობელისასა, და ანალოღიასა ზედა.

Ⴘას ჟამსა გალობენ სადიდებელსა თჳსის გამორჩეულის მუჴლებითა ფსალმუნისაგან. Ⴘემდგომად ამისა – ჩუეულებისაებრ გალობაჲ.

ႣႨႠႩႭႬႫႠႬ თქვას **მცირე კვერექსი,** და **წარდგომა** ითქმის, და შევლენ ყოველნი **ႫႶႣႤႪႬႨ** წმიდასა შინა საკურთხეველსა, და განიჴდიან შესამოსელსა, ხოლო რომელსა უპყრიეს რიგი **ႫႶႣႤႪႱႠ,** იგი მხოლოდ დასდგების შემოსილი წარკითხვად სახარებისა.

შესწორებანი

ა) **პარაეკკლესიარხი** შეცვლილია სიტყვით **კანდელაკი**(მნათე). ტექსტში(გვ.1) იქვე განმარტებულია: «რომელ არს კანდლისა აღმნთებელი», მაგრამ ბერძ. παραεκκλησιάρχ ნიშნავს სამრევლო მღვდელს(რუს. **приходской священник**) და ამიტომ ბერძნული ტერმინის დატოვება მიზანშეუწონლად მივიჩნიეთ.

ბ) **პეტრახილი**(გვ.4,13) არასწორი კალკია ბერძ. ტერმინისა το επιτραχήλιο(რუს. **епитрахиль**), ანუ მღვდლის ოლარისა. ამიტომ ტექსტი შესწორდა.

გ) **ეკკლესიარხი**(გვ.5), ანუ ბერძ. εκκλησιάρχης სიტყვასიტყვით ნიშნავს მთავარ მღვდელს ეკლესიაში(ა. ჩანიძე), მაგრამ ჩვენს ტექსტში იგი გამოყენებულია უპირატესი მედავითნის აღსანიშნავად. ამიტომ ჩვენ იგი «წიგნის მკითხველით» შევცვალეთ. მით უმეტეს, ჩვენს ტექსტშიც ერთგან წერია: «უპირატესი, ანუ დამწყებელი მკითხველი»(გვ. 9-10).

დ) **კანანარხი**(გვ.7) უცვლელად დავტოვეთ, რადგან ძვ. ქართულ ლიტურგიულ ტექსტებში ბერძ. κανονάρχης ნიშნავდა დიაკონს(ელ.

Ⴝბულაძე), რომელიც კანონის, ანუ საგალობლის პირველი მუხლის წამომწყები იყო; ასევე იგი ასახელებდა ხმას, რომელზეც გუნდს უნდა ეგალობა(Ⴝ. Ⴗანიძე). Ⴌ. ჩუბინაშვილის განმარტებით კანონარხი, ანუ კანანარხი, «მგალობელთა მეტიბიკონეა». Ⴃღვ. Ⴝლ. Ⴙაზარენკოს მიხედვითაც, კანანარხი სამგალობლო ტერმინია და აღნიშნავს პირს, რომელიც Ⴖმრთისმსახურების ტიპიკონურ წესრიგს ზედამხედველობს.

Ⴂ) **ჩვერექსებში** მოხსენიებული ხელმწიფე იმპერატორის, სამეფო სახლისა და უწმიდესი სინოდის ნაცვლად შეტანილია: Ⴂრი ჩვენი, მთავრობა და მხედრობა მისი, კათოლიკოს-პატრიარქი და სხვა იერარქები.

Ⴡ) სხვა ტერმინოლოგიური ცვლილებანი:

ეკკლესია – ეკლესია,
მღუდელი – მღდელი,
მეყუსეულად – მეყსეულად,
ალლილუია – ალილუია,
დასულისა — დასვლისა,
გუაკურთხენ – გვაკურთხენ,
სტიხარი – სტიქარი,
შვენიერება – შუენიერება,
ვსთქუათ – ვთქუათ,
იწყობს – იწყებს,
რათა – რაჲთა,
ხვარბალი – ხორბალი,
სძლის-პირი – ძლის-პირი,
რა – რაჲ,
სვინაკსარი – სჳნაქსარი,
სტოვა – სტოა.